

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

G.Sh. Rixsiyeva

2024-yil “01” 07

Ro‘yxatga olindi: № BD-60230100

2024-yil “01”

XORIJIY SHARQ (XITOIY) TILI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 - San‘at va gumanitar fanlar
Ta‘lim sohasi:	230 000 – Tillar
Ta‘lim yo‘nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o‘qitish (sharq tillari bo‘yicha)

Toshkent - 2024

Fan/modul kodi XShT11-874	O'quv yili 2024/2025 2025/2026 2026/2027 2027/2028	Semestr 1,2,3,4,5,6,7,8	ECTS - Kreditlar 10,10,10,10,10,10,8,6
------------------------------	--	----------------------------	---

Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 10,10,10,10,10,10,8,6
----------------------------	---------------------------	--

1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Xorijiy sharq tili (Xitoy tili)	888	1332	2220

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga hozirgi kunda tili Xitoy mamlakatda ijtimoiy-siyosiy, mamlakatshunoslik, tarixiy-filologik va maishiy hayot doirasida qo'llanilayotgan hozirgi xitoy tilning og'zaki va yozma shaklini yerkin qo'llay olish, muloqot olib borish ko'nikmalarini shakllantirish bo'lib, 4 yil davomida talaba faol qariyb 5000 ta so'z boyligiga ega bo'lishi kerak. Ushbu kompetensiyalarni takomillashtirishda talabalar "Ibrat farzandlari" online platforma hamda maxsus videomahsulotlardan foydalangan holda o'z bilimlarini mustahkamlaydilar.

Fanning vazifasi:

- Xitoy tilda og'zaki dialogik va monologik nutqni tushunish;
- Xitoy tilda yozma matnlarni o'qish va tushunish;
- Xitoy tilda yozish;
- Xitoy tilda ma'lum bir vaziyatda suhbat olib borish;
- Xitoy tilda gapirib berish, ma'lumot berish, nutq so'zlash;
- ona tili va Xitoy tilda olib borilayotgan ikki yoqlama suhbat jarayonini sinxron tarjima qilish;
- ma'lumotlar, ma'ruza va nutqlarni ona tilidan Xitoy tilga va Xitoy tildan ona tiliga sinxron va og'zaki tarjima qilish;
- ona tilidan Xitoy tilga va Xitoy tildan ona tiliga yozma tarjima qilish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

II. Xorijiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich daraja I)

1-mavzu. Xitoy va xitoy tili haqida ma'lumot

Xitoy mamlakatining kelib chiqishi va xitoy tilining tillar oilasidagi o'rni va xususiyatlari haqida ma'lumot beriladi.

2-3mavzu. Xitoy tilining fonetik xususiyatlari

Xitoy tilining o'ziga hos xususiyatlari bilan tanishtirib o'tilgandan so'ng, uning o'ziga xos fonetik strukturasi va uning til o'rganishdagi muhim ahamiyati ko'rsatib beriladi.

4-5 mavzu. Hozirgi zamon xitoy tilida bo'g'in, ohang, shengmu va yunmu

Hozirgi xitoy tilining qadimgi xitoy tilidan nimasi bilan farqlanishi, uning rivojlanish bosqichlari, fonetik strukturadagi o'zgarishlari tushuntirib o'tiladi. Undan tashqari xitoy tilida iyerogliflarni bo'g'inlarga bo'linishi, ulami o'z ichida shenmu va yunmularga bo'linish xususiyatlari ko'rsatib beriladi.

5-6 mavzu. Fonetika. Shengmu: d, t, g, k, f; Yunmu: ei, ou, an, ang, eng, iao, iou; Yengil ohang

Xitoy tili fonetikasida shengmu bu undosh tovushlar bo'lsa, yunmu bu unli tovushlar. Har bir shengmu yoki yunmu ayrim holatlarda boshqacha talaffuz qilinganligi tufayli ularni alohida o'rganib chiqiladi. d, t, g, k, f- shengmulari eng ko'p uchraydigan shengmular. ei, ou, an, ang, eng, iao, iou- esa talaffuz jihatdan boshqacha talaffuz qilinadigan yunmularga kiradi. Undan tashqari dars mobaynida yengil ohang tushunchasiga alohida to'xtalib o'tamiz.

7-8-mavzu. Fonetika: Shengmu: zh, ch, sh, r, q, x, j Yunmu: -i, ai, uai, ong, ia, iang, uei(ui), uen(-un), ue, uan; "不" ohang o'zgarishi.

Fonetika bo'limida umuman boshqacha talaffuz qilinuvchi zh, ch, sh, r, q, x, j shengmulari, ularning ishlatilishi va xususiyatlari ko'rsatib beriladi. -i, ai, uai, ong, ia, iang, uei(ui), uen(-un), ue, uan yunmalarining qaysi shengmular bilan qanday holatda ishlatilishi yoki talaffuzda tushib qolish holatlari o'rganiladi. "不" iyeroglifining ishlatilishi, tarjimai va uning ohang o'zgartirish xususiyatiga alohida to'xtalib o'tiladi.

9-mavzu. Umumiy so'roq gaplar; "也" ravishining pozitsiyasi; Xitoy tilida so'z tartibi; "是" ning qo'llanilishi

Xitoy tilida so'roq gaplarning turlari, gap tuzilish strukturasi, umumiy so'roq gaplarning tuzilish tarkibi ko'rsatib beriladi. "也" ravishining tarjimai va uning gapdagi o'rni o'rganiladi; "是" iyeroglifining gapda qayso gap 'lagi' rinishida kelishi uning darak, inkor va so'roq gaplarda ishlatilishi.

10-mavzu. Xitoy yozuvi tarixi va uning umumiy xususiyatlari

Xitoy yozuvi tarixi. Yozuvning shakllanish bosqichlari. Xitoy yozuvining o'ziga hos xususiyatlari.

10-11 mavzu. Xorijiy imlo chiziqlari, Xitoy iyerogliflarini yozish tartibi

Xitoy yozuvi ya'ni iyerogliflarning Xorijiy imlo chiziqlari, ularning turlarga bo'linishi. Xitoy iyerogliflarining yozish tartibining o'ziga hos xususiyatlari.

12-mavzu. Iyeroglif kalitlari va yon bo'laklari

Iyerogliflarning bo'laklarga bo'linishi, yon bo'laklari. Kalit tushunchasi.

13-mavzu. Iyerogliflar hosil bo'lishining 6 turkumi

Iyerogliflarning kalitlarga bo'linishi tarixi. Kalitlarning 6 ta katta turkumga bo'linishi va ularning yasaliş xususiyatlari.

14-mavzu. Xitoy tilida "er"lashish hodisasi ("儿化")

Xitoy tilining o'zidan kelib chiqqan holda "er"lashish hodisasi. Uning til va dialektga ta'siri.

15-16 mavzu. So'roq olmoshlari

Xitoy tilida so'roq olmoshlari orqali so'roq gaplarning yasaliş. Ularning turlari.

Ishlatish xususiyatlari va e'tiborli jihatlarini o'rganish.

17-18 mavzu. Fe'l + 一下; "啊" yuklamasi

Fe'l + 一下 strukturasi hozirgi xitoy tilida ishlatilishi jihatdan ommabop bo'lgan struktura. Uning yasaliş, gapdagi o'rni.

19-20 mavzu. Tasdiq-inkor so'roq gaplar.

Xitoy tilida tasdiq inkor gaplarning ishlatilishi. Ularning ayrim iyerogliflar orqali yasaliş va uning tildagi o'rni.

21-22 mavzu. "呢" yuklamasi; "也" va "都" ning gapdagi o'rni

"呢" yuklamasi gapdagi o'rni. Ishlatish strukturasi. "也" va "都" ning gapdagi o'rni. Ularning farqlanishi.

23-24 Mavzu. "有"lik gaplar; 1-100 gacha bo'lgan sonlar

"有" iyeroglifining tarjimai, gapda ishlatilishi, inkor va so'roq gapdagi ko'rinishlari.

25 -mavzu. Hisob so'zlar

Xitoy tilida hisob so'zlarning ishlatilishi, ishlatish xususiyatlari.

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich daraja II)

1-2 Mavzu: Hisob so'zlar aniqlovchi sifatida; "和" bog'lovchisi: "还" va "太"

ravishlari; 几 va 多少 yordamida so'roq gaplar yasash

Hisob so'zlarning gapda aniqlovchi sifatida qo'llanilishi; "和" bog'lovchisining foydalanish qoidalari; "还" va "太" ravishlarining ishlatilish qoidasi hamda "几" va "多少" so'roq olmoshlari yordamida gaplar tuzish.

3-Mavzu: Yil, oy, kun va hafta kunlari

Xitoy tilida yil sanasini o'qish qoidasi; 12 oyning nomlari; Sana va vaqtning ifodalanishi; Hafta kunlarining nomlari.

4-5 Mavzu: Ot kesimli gaplar; Payt holi

Ot, otlashgan birikma, miqdoriy so'zlar va boshqalar gapda kesim vazifasida ishlatilishi; Vaqtni bildiradigan so'zlar hol vazifasida ishlatilishi.

6-7 Mavzu: Tasdiq-inkor so'roq gaplar; "..... , 好吗/对吗?" shaklidagi so'roq

gaplar; "多" ravishi

Bo'lishli va bo'lishsiz shakldagi so'roq gaplarning gapda qo'llanilishi; "..... , 好吗/对吗?" shaklidagi so'roq gaplarning ishlatilish qoidasi; "多" ravishining boshqa so'z turkamlari bilan gapda qo'llanilishi.

8-9 Mavzu: Ikki to'diruvchili gaplar. Old ko'makchili birikmalar

"送", "教" va boshqa fe'llar ikki to'diruvchili gaplarda qo'llanilishi; "跟", "给" old ko'makchilarining gapda foydalanish qoidalari.

10-Mavzu: Sifat kesimli gaplar; "很" ravishi; 是不是/是吗? shaklidagi so'roq

gaplar

Xitoy tilida sifatlarning kesim vazifasida kelishi: “很” ravishining gapda qo‘llanilishi; 是不是/是吗? shaklidagi so‘roq gaplarning qo‘llanilish usullari.

11-Mavzu: “这” va “那” ko‘rsatish olmoshlari aniqlovchi sifatida; So‘roq olmoshli birikmalar

“这” va “那” ko‘rsatish olmoshlari gapda aniqlovchi sifatida qo‘llanilishi hamda hisob so‘zlar bilan birga ishlatilish qoidalari; “谁” “什么” “哪儿” “哪儿” “怎么” “怎么样” “多少” “几” so‘roq olmoshlari orqali tuziladigan so‘roq olmoshli birikmalar.

12-13 Mavzu: Xitoy tilida pul biriklari; Modal fe‘llar bilan ifodalangan kesimli gaplar; 给 ishtirokidagi ikki to‘ldiruvchili gaplar

Xitoy tilida pul birliklarining ifodalanishi; “想” va “可以” modal fe‘llarining tasdiq va inkor shakllari hamda gapda qo‘llanilishi; “给” ning gapda qo‘llanilish qoidalari.

14-Mavzu: Xitoy tilida vaqtning ifodalanishi; “一点儿” va “有点儿” ning qo‘llanilish xususiyatlari

Xitoy tilida vaqtning 点 dian(soat), 刻 ke(chorak), 分 fen(daqiqa) so‘zlari yordamida ifodalanishi; “一点儿” va “有点儿” ning so‘z turkumlari bilan birgalikda qo‘llanilishi.

15-Mavzu: Xitoy tilida predlogli so‘z birikmalar

Xitoy tilida old ko‘makchilarning qo‘llanilish qoidalari, miqdorihamda ularning ishlatilish chastotasi; 了, 着, 过 suffikslarining ishlatilish qoidalari

16-Mavzu: Xitoy tilida vaqtning ifodalanishi

Ot, olmosh, sifat, fe‘l, ravish so‘z turkumida vaqtning ifodalanishi; Vaqtni ifodalovchi yordamchi so‘zlarning grammatik xususiyatlari.

17-18 Mavzu: Modal fe‘llar

Xitoy tilida modal fe‘llarning grammatik xususiyatlari; Xitoy tilida modal fe‘llar: 要, 想, 应该, 能, 会 hamda ularning gapda qo‘llanilish qoidalari.

19-Mavzu: Qo‘shfe‘lli gaplar. Maqsadning ifodalanishi. “还” harakat davomiyligining ifodalanishi

Qo‘shfe‘lli gaplarda fe‘l so‘z turkumining qo‘llanilish qoidasi; “还” harakat davomiyligining ifodalovchi so‘zning grammatik xususiyati hamda gapda qo‘llanilish qoidasi.

20-21 Mavzu: Alternativ soroq gaplar; Ega—kesimli gaplar; “每” olmoshi; 跟...一起 konstruksiyasi

Alternativ so‘roq gaplarning shakllari, “还是” orqali yasaladigan alternativ so‘roq

gaplar; Ega—kesimli gaplarning tuzilishi hamda inkor shakli; “每” olmoshining grammatik xususiyati va gapda qo‘llanilishi; 跟...一起 konstruksiyasining gapda qo‘llanilishi.

22-Mavzu: “了” yordamchi so‘zi

“了” yordamchi so‘zining grammatik xususiyatlari; “了” so‘zi “跟” va “不要” bilan birga qo‘llanilishi;

23-Mavzu: 兼语句。 Umumiy bo‘lakli gaplar va ikkinchi darajali bo‘laklar

兼语句 Umum bo‘lakli gaplarning “请”, “让” buyruq ma’noli fe‘llar bilan qo‘llanilishi; Xitoy tilida aniqlovchi, to‘ldiruvchi va hol.

24-25 Mavzu: Miqdor va daraja to‘ldiruvchilari; “就” ravishi; “遍” fe‘l hisob so‘zi; 是 ishtirokidagi gaplar

Miqdor va daraja to‘ldiruvchilari quyidagi konstruksiyalarda qo‘llanilishi: “Ega + fe‘l + 得 + sifat, Ega + sifat + 极了, Ega + sifat + 得 + 不得了 / 很, Ega + fe‘l + 得 + sifat + 得很 / 极了”; “就” ravishining grammatik xususiyatlari; “遍” fe‘l hisob so‘zining gapda qo‘llanilishi; 是 ishtirokidagi gaplar.

Xorijiy sharq tili (boshlang‘ich o‘rta daraja)

1-mavzu. 把(1) predlogi ishtirokidagi gaplar

Xitoy tilida predloglar va 把 predlogi xususiyatlari haqida ma‘lumot beriladi.

2-mavzu. 对” predlogining ishlatilishi. “就” ravishining ta‘kidlash ma‘nosida qo‘llanilishi. “从” old ko‘makchisi

Xitoy tilida predloglar xaqida tushunchalar berilgandan so‘ng, 对, 从 predloglarining qo‘llanilishi, hamda ularning gapdagi o‘rni haqida tushunchalar beriladi

3-4-mavzu. 位 hisob so‘zining ishlatilishi. 了 yordamchi so‘zining ishlatilishi.

Modal yordamchi bo‘lak

Xitoy tilidagi hisob sozlar haqida ma‘lumotlar berilib, ularning o‘rni va xususiyatlari tushuntiriladi, 位 hisob sozining ishlatilishi yoritib beriladi.

了 yordamchi so‘zining ishlatilishi haqida tushunchalar berilib, uning gapdagi pozitsiyasi va ma‘no guruhlari yoritib beriladi.

5-6-mavzu. Egasiz gaplar. 只好 ravishining ishlatilishi. 动词的重叠 Fe‘lning ikkilanishi

Xitoy tilida egasiz gaplarning turlari o‘rganilib, matnlardagi jumlar orqali tahlil qilinadi. 只好 ravishining ishlatilishi va tarjimai yoritib beriladi.

动词的重叠 xitoy tilida reduplikatsiya tushunchasiga ma'lumot beriladi, Fe'ning ikkilanishi yoritilib, xususiyatlari o'rganiladi.

7-8- Xitoy tilida fe'l nisbati. 100到10000的称数法 100 dan 10000 gacha bo'lgan sanoq sonlar

Xitoy tilida nisbatlar ularning turlari, Xitoy tilida fe'l nisbati haqida to'liq ma'lumot berilib, tarjima va tahlil qilinadi.

100到10000的称数法 100 dan 10000 gacha bo'lgan sanoq sonlar tizimi tahlil va tarjimalari, ularning qo'llanilishi.

9-10-mavzu. Harakat miqdorini bildiruvchi to'ldiruvchi. “就” ravishi

Harakat miqdorini bildiruvchi to'ldiruvchilarning qo'llanilishi, gapdagi o'rni o'rganiladi.

“就” ravishining qo'llanilishi va uning xususiyatlari yoritib beriladi.

11-12- mavzu. 把 (2) predlogi ishtirokidagi gaplar. O'tgan zamon fe'li. “自己” olmoshi, 上 vaqtning tartibini ham bildiradi

把predlogi ishtirokidagi gaplar taxlili va tarjimasi

Xitoy tilida zamon kategoriyasi. O'tgan zamon fe'li haqida Xorijiy tushunchalar beriladi

“自己” olmoshi gapda qo'llanilishi, 上 mazmun mohiyati yoritiladi.

13-14-mavzu. Xarakat davomiyligini ifodalovchi to'ldiruvchi. “再” ravishining ishlatilishi. Yo'nalishni bildiruvchi sodd yordamchi bo'lak

Xarakat davomiyligini ifodalovchi to'ldiruvchilarning xususiyatlari o'rganiladi.

“再” ravishining ishlatilish qoidalari, yo'nalishni bildiruvchi sodd yordamchi bo'lakli gaplarning tarjimasi va tahlili, gapdagi o'rni ko'rsatib beriladi

15-16-mavzu. “就” ravishining qo'llanilishi. “把”(3) old ko'makchili gaplar.

时量补语 Vaqt va o'lchovni bildiruvchi yordamchi bo'lak

“就” ravishining qo'llanilishi. “把” old ko'makchili gaplar ularning tarjimasi va tahlili masalalari.

时量补语 Vaqt va o'lchovni bildiruvchi yordamchi bo'lak haqida tushunchalar, uning gapdagi o'rni.

17-mavzu. Ko'p fe'lli tizimli gap

Ko'p fe'lli tizimli gaplarning yasalishi, tarjimasi va tahlili.

18-mavzu. Yo'nalishni ifodalovchi sodd to'ldiruvchi.

Xitoy tilida yo'nalishni ifodalovchi sodd to'ldiruvchili gaplarning tuzilishi, xususiyatlari.

19-20-mavzu. Natija to'ldiruvchisi

Xitoy tilida Natija to'ldiruvchisining qo'llanilish qoidalari

21-22-mavzu. 不但, 而且” konstruksiyasining ishlatilishi

Xitoy tilida konstruksiyalarning qo'llanilishi va ahamiyati “不但, 而且” konstruksiyasining ishlatilishi

23-24- mavzu. Mavjudlik gaplari

Xitoy tilida Mavjudlik gaplari. Ularning yasalish turlari, tarjima va tahlil masalalari

25- mavzu. “跟..... (不) 一样” taqqoslash birikmasi

“跟..... (不) 一样” taqqoslash birikmasining ishlatilishi, ularning turlari.

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja I)

1-2- “刚”va “才” ravishlari hamda “刚才” ot so'z turkumlari. “像一样”

konstruksiyasining ishlatilishi,

Xitoy tilida “刚”va “才” ravishlari hamda “刚才” ot so'z turkumlarining ishlatilish qoidalari, ularning o'xshash va farqli jihatlari.

“像一样” konstruksiyasining ishlatilishi xususiyatlari o'rganiladi,

3-Mavzu: 把 (4) predlogining ishlatilishi. Ketma-ket fe'l kesimli gap. Qurolni va harakat shaklini ifodalash

把predlogining ishlatilishi qoidalari. Gapdagi o'rni.

Ketma-ket fe'l kesimli gapning tuzilishi, Xorijiy tushunchalar. Qurolni va harakat shaklini ifodalash usullari.

4-5 Mavzu: 因为... 所以 ... konstruksiyasi,...的时候 konstruksiyasi, “或者” bog'lovchisi

因为... 所以 ... konstruksiyasi,...的时候 konstruksiyasi kabi konstruksiyalar. Ularning mazmun mohiyati,

“或者” bog'lovchisining ishlatilish qoidalari

6-7 Mavzu: Modallikni ifodalovchi ikkinchi darajali bo'lak (qo'shimcha bo'lak).

汉语句子的六种基本成. Oltita Xorijiy gap bo'laklari

Modallikni ifodalovchi ikkinchi darajali bo'lak (qo'shimcha bo'lak)larning xususiyatlari, gapdagi o'rni.

汉语句子的六种基本成. Xitoy tilidagi Oltita Xorijiy gap bo'laklari xaqida tushunchalar beriladi, ularning turlari batafsil o'rganiladi

8-9 Mavzu: Modallikni ifodalovchi ikkinchi darajali bo'lak 动词谓语句, Fel-kesimli gap

Xitoy tilida modallikni ifodalovchi ikkinchi darajali bo'laklarning xususiyatlari, gapdagi o'rni haqida tushunchalar beriladi.

动词谓语句, Fel-kesimli gaplarning yasilishi o'rganiladi

10-11-Xitoy tilida qiyosiy gaplar. 语气助词 “吧”

Xitoy tilida qiyosiy gaplar turlari, ularning sintaktik xususiyatlari o'rganiladi. 语气助词

吧”。“吧”yuklamasi. gapdagi o‘mi xaqida tushunchalar beriladi

12-13 Mavzu: Xitoy tilida fe‘lning majxul nisbati va 还‘ravishi. 副词“再” ravishi

Xitoy tilida fe‘lning majxul nisbati va qo‘llanilish qoidalari o‘rganiladi.

还‘ravishi. 副词“再” ravishlarining leksik-semantik tahlili o‘rganilib, Xorijiy tushunchalar beriladi.

14-15-Mavzu: Xitoy tilida fe‘lning majxul nisbati va 还 ravishi. 方位词Joy va yo‘nalish so‘zlari.

Xitoy tilida fe‘lning majxul nisbati, uning gapdagi o‘mi tushuntiriladi

还‘ravishining xususiyatlari tahlil qilinadi.

方位词Joy va yo‘nalishni ifodalovchi so‘zlarning qo‘llanilish qoidalari ko‘rib chiqiladi.

16-17-Mavzu: 坏 va 错 ning natija to‘ldiruvchisi vazifasida kelishi.

表示存在的句子 Mavjudlikni ifodalovchi gaplar.

Xitoy tilida 坏 va 错 ning natija to‘ldiruvchisi vazifasida kelishi qoidalari o‘rganiladi.

表示存在的句子 Mavjudlikni ifodalovchi gaplarning yasalihi va tarjimalari o‘rganiladi.

18-Mavzu: Xitoy tilida 是 fe‘li ishtirokidagi gaplar.

Xitoy tilida 是 fe‘li ishtirokidagi gaplar, ularning grammatik xususiyatlari.

19-20-Mavzu: 动作即将发生 Yaqin orada sodir bo‘ladigan ish – harakat

Xitoy tilida 动作即将发生 Yaqin orada sodir bo‘ladigan ish – harakat turli gaplarning yasalihi, ularning turlari yoritiladi.

21-Mavzu: Xitoy tilida “又” ravishining qo‘llanishi. “从... ..到... ..”

konstruksiyasi. “还“ ravishi

Xitoy tilida “又” “还“ ravishi, ularning o‘xshash va farqli jihatlari, hamda qo‘llanishi qoidalari.

“从... ..到... ..” konstruksiyasi ning man‘no va mazmuni yoritiladi.

22-23-Mavzu: Xitoy tilida “就”, “都”, “才” ravishlari. 动作或状态的持续. Harakat yoki holatning davomiyligi

Xitoy tilida “就”, “都”, “才” ravishlarining qo‘llanilish qoidalari, farqlari.

动作或状态的持续. Harakat yoki holatning davomiyligini ifodalovchi gaplarning

ko‘rinishi, yasalihi qoidalari.

24-Mavzu: Fe‘l-kesimli gaplar

Fe‘l-kesimli gaplarning yasalihi, grammatik xususiyatlari o‘rganiladi.

25-Mavzu: Harakat amalga oshirilganligi holati. 几种补语 Yordamchi

bo‘laklarning bir qancha turlari

Harakat amalga oshirilganligi holatini ifodalash shakli.

几种补语 Yordamchi bo‘laklarning bir qancha turlari, ularning tahlili va tarjimai o‘rganiladi.

Xorijiy sharq tili (o‘rta daraja II)

1-2 Mavzu: Xitoy tilida harakat yonalishni ifodalovchi fe‘llar

Xitoy tilida harakat yo‘nalishini anglatuvchi fe‘llarning tuzulishi, ularning gapdagi o‘mi va ishlatilishi. Harakat yo‘nalishni ifodalovchi fe‘llarning ishlatilishidagi xususiyatlari.

3-Mavzu: Xitoy tilida ta‘kidning ifodalanishi

Xitoy tilida ta‘kidning ifodalanishi; gapda ta‘kid so‘zlar orqali dialoglar tuzish, og‘zaki va yozma nutqda ta‘kid so‘zlarning qo‘llanilishi.

4-5 Mavzu: Xitoy tilida ravish va ravishdoshlar.

Ravish va ravishdoshning farqlari. Ularning gapdagi xususiyati. Turlari va gapdagi o‘mi.

6-7 Mavzu: Xitoy tili sintaksisi

Sintaksis haqida tushuncha. Uning turlari va boshqa tillardan farqil jihatlari o‘rganish.

8-9 Mavzu: Old ko‘makchili birikmalar

“跟”、“给”old ko‘makchilarining gapda foydalanish qoidalari. Ularning tarjimai va gapdagi o‘mi.

10-11- Mavzu: Bog‘lovchilar

Xitoy tilida bog‘lovchilarning ishlatilishi; Bog‘lovchilarning turlari/ zidlov bog‘lovchilarining ifodalanishi.

12-13 Mavzu: Xitoy tilida gapning ikkinchi darajali bo‘laklari

Xitoy tilida ikkinchi darajali bo‘laklar aniqlovchi, to‘ldiruvchi va holning gapdagi o‘mi, mohiyati. Ularning ishlatilish strukturasi.

14-15-Mavzu: Xitoy tilida fe‘l

Xitoy tilida fe‘llarning morfologik va sintaktik strukturasi yoritib berish, ularning turlari va farqlarini o‘rganish. Modal, kauzativ, bog‘lovchi, standart fe‘llar, imkoniyatni ifodalovchi fe‘llarning gapda ifodalanishi.

16-Mavzu: 多么 so‘zi

Xitoy tilida ushbu ieroglifning undov ma‘noda ifodalanishi, gapdagi o‘mi va xususiyatlari.

17-18 Mavzu: Xitoy tilida noanoq miqdor

Xitoy tilida noanoq miqdori bildiruvchi so‘zlarni o‘rganish. 大概, 左右, 差不多, 几乎 so‘zlarining ishlatilishidagi farqi va o‘xshash jihatlari.

19-Mavzu: Xitoy tilida taqqoslash usullari.

Taqqoslashni ifodalovchi konstruksiyalarning qo‘llanish xususiyatlarini yoritib berish, 跟。。。一样, 跟。。。不一样, 好像。。。似的, 如何。。。似的 konstruksiyalari.

20-21 Mavzu: Xitoy tilida ko‘makchilar.

Ko‘makchi so‘zlar haqida ma‘lumot. Vaqt, joy, yo‘nalish, usul, maqsad va majhul

nisbatni ifodalovchi ko'makchilar va ularning qo'llanilishi.

22-Mavzu: Zidlov bog'lovchilari ishtirokidagi konstruksiyalar

Xitoy tilida konstruksiyalar va ularning semantik ma'nolari
“尽管.....但是.....”, “不.....不.....”, “既.....又.....” konstruksiyalarini

qo'llanilishi.

23-Mavzu: 把 ko'makchili gaplar.

把 ko'makchisi orqali tuzilgan gaplarning xususiyatlari, ularning turlarim struktur
semantik jihatlari.

24-25 Mavzu: Xitoy tilida majhul nisbarning ifodalanishi.

Xitoy tilida majhul nisbatni ifodalovchi gaplarning qo'llanilishi, xususiyatlari. Majhul
nisbatning ifodalanishidagi uch usul haqida ma'lumot.

(o'rta yuqori- daraja II)

1-2- Mavzu: Xitoy tilida otlarning ifodalanishi.

Ot so'z turkumiga oid so'zlarning morfologik va sintaktik xususiyatlari. Lokativ,
temporativ ba direktiv tushunchalariga ma'lumot berish.

3-4-Mavzu: Lokativ, temporativ va direktivlar haqida tushuncha

Ushbu terminlar haqida tushuncha berish. Otlarning aynan shu turlarini o'rganish,
ularni to'g'ri ajrata bilish.

5-6-Mavzu: Xitoy tilida sonlarning ifodalanishi.

Son so'z turkumiga oid so'zlar haqida ma'lumot berish. Son darajalarini o'g'atish, foiz
va kasr sonlarning ifodalanishi ko'rib chiqish.

7 -Mavzu: 二 va 两 ifodalanishi.

Ushbu sonlarning farqli jihatlari gapdagi ishlatilish xususiyatlarini o'rganib chiqish.

8-9-Mavzu: Xitoy tilida davomiylikni ifodalovchi fe'lini ifodalab kelinishi.

Xitoy tilida davomiylikni ifodalovchi ierogliflarni o'rganish, ularning gapda ishlatilish
hodisalarini ko'rib chiqish. 着, 正在, 在, 正。呢 lar orasidagi farqni o'rganish.

10-11-Mavzu: Xitoy tilida taxmin sonlarning ifodalanishi.

Xitoy tilida taxmin sonlarning ifodalovchi turlari. Raqamlardan keyin keluvchi taxminiy
sonni ifodalovchi 来, 多, 左右/上下 kabi so'zlarni keltirish orqali taxminiy sonlarni
ifodalanishi.

12-13-14- Mavzu: Hisob so'zlarning ifodalanishi.

Hisob so'zlar, ismiy hisob so'zlar, fe'liy hisob so'zlar haqida ma'lumot. Hisob so'
zlarning qo'llanilish xususiyatlarini o'rganish.

14-15-Mavzu: Xitoy tilida sifatning ifodalanishi.

Xitoy tilida sifat turkumiga oid so'zlarning morfologik va sintaktik xususiyatlarini
yoritib berish.

16-17-Mavzu: Xitoy tilida ot, sifat sonlarning reduplikatsiyasi,

Reduplikatsiya hodisasi haqida tushuncha berish. Ushbu so'z turkumlarida
reduplikatsiya hodisasining o'rni.

18-19-Mavzu: Xitoy tilida so'roq olmoshlarining darak gaplarda ishlatilishi.

So'roq olmoshlarining turlari. Ularning gapdagi o'rni. Darak gapda so'roq

olmoshlarining ishlatilishidagi farqi.

20-21-Mavzu: Daraja ravishlarining ifodalanishi.

Gapda ravishlarning qo'llanilish xususiyatlari. Daraja ravishining ifodalanishi.
Ularning bir biridan farqli jihatlari haqida ma'lumot berish.

22-23-Mavzu: Payt ravishlarining ifodalanishi.

Gapda ravishlarning qo'llanilish xususiyatlari. Payt ravishining ifodalanishi. Ularning
bir biridan farqli jihatlari haqida ma'lumot berish. 马上, 立刻, 常常, 渐渐, 从来,
刚, 刚才,

24-25-Mavzu: Modallikni ifodalovchi ravishlar.

Gapda ravishlarning qo'llanilish xususiyatlari. Modallikni ifodalovchi ravishining
ifodalanishi. Ularning bir biridan farqli jihatlari haqida ma'lumot berish. 难道, 到底,
反正, 却, 难怪。

Xorijiy sharq tili (yuqori- daraja I)

1-2 mavzu. 别总说“亲爱的”好不好 matni. Xitoy tilida gaplarning tuzilishi.

Xitoy tilidagi A+得多 darajani ifodalovchi konstruksiyasi, 一天比一天+A

konstruksiyasi, 不是....., 而是.....konstruksiyalarining gapda qo'llanilish qoidalari
o'rgatiladi hamda matnda uchragan Xitoy madaniyatiga oid bo'lgan so'zlarning xitoy
tilidagi o'rni va xususiyatlari haqida ma'lumot beriladi.

3-4 mavzu. 没有说出的“爱”matni. Xitoy tilida gaplarning tuzilishi.

总(是)、终于、必须、究竟 so'zlarining gapdagi o'rni, bir biriga o'xshash hamda
farqli jihatlari, qo'llanilish strukturasi o'rgatiladi.

5-6 mavzu. “半边天”和“全职太太” matni. Xitoy tilida juft inkor.

Xitoy tilida juft inkorning gapda qo'llanilishi hamda matnda uchragan Xitoy
madaniyatiga oid bo'lgan so'zlarning xitoy tilidagi o'rni va xususiyatlari haqida ma'lumot
beriladi.

**7- mavzu. 谈谈中国妇女的地位 matni. 几乎, 为了, 在.....方面, 在.....中
konstruksiyalari.**

Xitoyda ayollarning o'rni mavzusida suhbat olib boriladi, yuqoridagi
konstruksiyalarning gapda qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi.

8-9 mavzu. 我想自己开个律师事务所 matni. 连动兼语句.

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda xitoy tilida uzluksiz ketma-ket bog'lanuvchi
jumalarning tuzilishi haqida ma'lumot beriladi.

10-mavzu. 招聘男主角 matni. 即使....., 也.....

不管....., 都/也.....konstruksiyasi.

Yuqoridagi matn ko'rib chiqiladi va matnda qo'llanilgan konstruksiyalar haqida
tushuncha beriladi.

11-12 mavzu. 洋姑爷在农村过春节 matni. 反问句.

Xitoy tilida ritorik so'roq gaplarning qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi.
Xitoy yangi yili haqida suhbat olib boriladi.

13-14 mavzu. 远亲不如近邻 matni.

不但不没....., 反而....., 不是....., 就是.....

Uzoqdagi qarindoshdan yaqindagi qo'shni yaxshi matni o'qib tahlil qilinadi hamda ikki xalq madaniyati taqqoslanadi. Undan tashqari matnda qo'llanilgan konstruksiyalarning ishlatilish qoidalari o'rgatiladi.

15- mavzu. 读《孔乙己》 matni. 形容词重叠做谓语.

Matn bilan tanishib chiqiladi va Konfutsiy haqida suhbat olib boriladi. Sifatning takrorlanishi gapda kesim vazifasida kelishi tushuntiriladi hamda mashqlar bajariladi.

16- mavzu. 跟巴金先生握手——马大为的日记 matni. V/A+坏/死+了

不没(有)....., 就..... konstruksiyasi.

Yuqoridagi konstruksiyalarning gapda qo'llanilishi qoidalari o'rgatiladi hamda Xitoy madaniyatida salomlashish odobi haqida ma'lumot beriladi.

17- mavzu. 买的没有卖的精 matni. 动词重叠 形容词重叠.

Xitoy tili grammatikasida fe'l va sifatlarning takrorlanish qoidalari o'rgatiladi. Matn bilan tanishib chiqiladi.

18- mavzu. “胖阿姨”文具店 matni. 表示比较的方法, 复句小结.

Xitoy tilida qiyoslashni ifodalovchi usullar o'rgatiladi, murakkab gaplar haqida ma'lumot beriladi. Matn bilan tanishib chiqiladi hamda matn asosida suhbat olib boriladi.

19- mavzu. 马大为求职 matni. 介词短语补语, 是字句.

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda xitoy tilida old ko'makchili iboralarning tuzilishi hamda xitoy tilida “是”li gaplar haqida ma'lumot beriladi.

20- mavzu. 一封求职信 matni. 无论....., 都/也..... konstruksiyasi.

Matn o'qib tahlil qilinadi hamda konstruksiyani gapda qanday qo'llanilishi o'rgatiladi.

Xorijiy sharq tili (yuqori- daraja II)

1- mavzu. 现在谁最累 matni. 兼语句.

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda xitoy tilida ketma-ket bog'lanuvchi jumlar orqali gaplarning yasaliishi, ularning turlari hamda ishlatilish xususiyatlari va e'tiborli jihatlarini o'rgatiladi.

2- mavzu. 女儿今年才八 matni. 在.....下, 要么....., 要么.....konstruksiyasi.

Yuqoridagi konstruksiyalarning yasaliishi. gapdagi o'rni o'rgatiladi.

3- mavzu. 打工的大学生多起来了 matni. 兼语句

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda xitoy tilida ketma-ket bog'lanuvchi jumlar orqali gaplarning yasaliishi, ularning turlari hamda ishlatilish xususiyatlari va e'tiborli jihatlarini

o'rgatiladi.

4- mavzu. 我懂得了挣钱不容易 matni. 在.....上, 既然....., 就...konstruksiyasi. Matn bilan tanishib chiqiladi hamda yuqoridagi konstruksiyalarning gapda qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi.

5- mavzu. 我是独生子女 matni. “是.....的”句. 双重疑问句.

Xitoy tilida ikkilangan so'roq gaplarning yasaliishi hamda qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi. Matnda qo'llanilishi o'rganib chiqiladi.

6- mavzu. “多子多福”与“丁克家庭” matni. 尽管....., 还是.....konstruksiyasi.

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda yuqoridagi konstruksiyalarning gapda qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi.

7- mavzu. “头痛医脚” matni. 兼语句, 介词短语补语

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda xitoy tilida old ko'makchili iboralarning tuzilishi hamda xitoy tilida “是”li gaplar haqida ma'lumot beriladi.

8- mavzu. 林娜看中医 matni. 一方面....., 一方面.....konstruksiyasi.

Matn bilan tanishib chiqiladi hamda yuqoridagi konstruksiyalarning gapda qo'llanilish qoidalari o'rgatiladi.

9- mavzu. 我有可能坐中国飞船到太空旅行了 matni. 强调的方法. 语气助词:

吧, 呢, 了

Xitoy tili grammatikasida urg'u berish usullari hamda modal yuklamalarining o'rni hamda modal yuklamalari “吧、呢、了”larning gapda qo'llanilishi o'rgatiladi.

10- mavzu. 公蟹, 母蟹和鸡爪 matni. 复句小结

Xitoy tilida murakkab gaplar haqida ma'lumot beriladi. Matn bilan tanishib chiqiladi hamda matn asosida suhbat olib boriladi.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich daraja I)

1. Mening oilam
2. Ish kuni
3. Shahar (Ozbek iston va tili Xitoy mamlakatdagi shaharlar)
4. Dam olish kuni
5. Ob-havo
6. Tarjimai hol
7. Mehmon kutish
8. Telefonda suhbatlashish;
9. Xitoyning diqqatga sazovor joylari;
10. Xitoyning tabiiy geografiyasi,
11. Xitoyning aholisi

12. Xitoyning ma'muriy bo'linishi;
13. Xitoyning tabiiy boyliklari va iqtisodiyoti;
14. Xitoyning qisqacha tarixi;
15. Ozbekiston va tili Xitoy mamlakatdagi kundalik tashqi va ichki voqea-hodisalar;

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich daraja II)

16. Xitoy tilida ustki kiyim va oyoq kiyimlar;
17. Bozor va xarid;
18. Transport;
19. Tibbiy xizmat;
20. Badiiy adabiyot va folklor;
21. Xitoy adiblarining asarlari, xalq ertaklari va hikoyalari;
22. Maqollar va matallar; topishmoqlar;
23. Hozirgi zamon va mumtoz poetik til xususiyatlari;
24. Mumtoz adabiyot namunalari; asarlarning qo'lyozma nusxalari;
25. Xitoy xalqining maishiy turmushi
26. Xitoy xalqining madaniyati va urf-odatlari;
27. Xitoyning Xorijiy shahar va qishloqlari;
28. Sport, teatr, kino, ko'rgazmalar;
29. Diqqatga sazovor joylarga tashrif; samolyotda safar qilish;
30. Ozbekiston va tili Xitoy mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlar (matbuot, internet va televideniya ma'lumotlari asosida) va boshqalar.

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich o'rta daraja)

1. “她去上海了”
2. 评价动作或行为,肯定事情已经发生
3. “我把这事儿忘了”
4. “认识新朋友”
5. “这件旗袍比那件漂亮”
6. 描述事物
7. “我听懂了,可是记错了”
8. “在邮局”
9. “中国画跟油画不一样”
10. 谈爱好
11. 过新年
12. 新年祝愿
13. 问原因
14. 我们的队员是从不同国家来的
15. 强调过去的时间、地点
16. 谈体育比赛
17. 你看过越剧没有

18. 谈过去的经历

19. 找工作
20. 约会
21. 我们爬上长城来了
22. 谈计划
23. “提建议”
24. 买飞机票
25. 去饭馆
26. 我们爬上长城来了
27. 谈计划
28. 提建议
29. 谈天气
30. 你舅妈也开始用电脑了
31. 接人和送行
32. 谈变化
33. 谈生活情况
34. 司机开着车送我们到医院
35. 叙述事情的经过
36. 你快要成“中国通”了
37. Xitoy tilida xat yozish;
38. Xitoy tilida e'lon turlari (xitoycha materiallar asosida)
39. Ish yuritish xujjatlari va ularning hususiyatlari;
40. Xitoy milliy televideniya asosida ommabop korsatuvlar;
41. Xitoy va ozbek madaniyatida oila munosabatlari;
42. Xitoy va ozbek madaniyatida keksalarga munosabat;
43. Xitoy va ozbek madaniyatida farzand tarbiyasi;
44. Sport va salomatlik;
45. Ekologiya va atrof-muhit;
46. Xitoy xalq iqtisodiyoti;
47. Raqamli iqtisodiyot va dunyo;
48. Internetning inson hayotiga ta'siri;
49. Yuqori texnologiyalarning rivoji va intellektual salohiyat;
50. Ozbekiston va XXR madaniyat va iqtisod;

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja I)

1. Milliy brendlar;
2. Moda;
3. Reklamalarga ishonish mumkinmi?
4. A fandi latifalari;
5. Navoi hayoti va ijodi
6. Bobur she'riyatidan namunalar
7. Buyuk o'zbek allomalari;

8. Xitoy va ozbek madaniyatida ayollarning oiladagi o'rnini
9. Orzuimdagi oila
10. Tug'ilgan kun sovg'asi
11. Bosim va salomatlik
12. Talabalar hayotiga oid frazeologik iboralar tahlili
13. Xitoycha yumor
14. San'at va madaniyat
15. Huquq va qonun
16. 中国人的生活观
17. 奥运会
18. 中国的传统戏剧
19. 剪纸文化
20. 中国菜
21. 西红柿炒鸡蛋
22. 小相声
23. 中秋节的秘密
24. 一篇日记
25. 留学中国
26. 颜色和性格
27. 性格不同 健身方式不同
28. 孙中山
29. 武则天
30. 鲁迅先生
18. 请客吃饭
31. 各国迷信
32. 环境地理学
33. 生活的疑问
34. 第一次说谎
35. 换工作
36. 乒乓球的来历
37. 球迷
38. 盲人摸象
39. 牙梳和镜子
40. 小孩子就是皇帝
41. 开车一定要小心
42. 富余的钱怎么办
43. 老百姓手里的钱多了
44. 搬家
45. 宁静咖啡屋
46. 女农民企业家

47. 怎样才能找到理想的工作
48. 难忘的经历
49. 有趣的手机短信
50. 成为现代人

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja II) 5 semestr

Xitoy tilida ko'p uchraydigan iboralarni tarjimada to'g'ri aks ettirish ko'nikmasini hosil qilish.

1. Xitoy tilida bog'lovchilar va ularning grammatik xususiyatlarini tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish
2. Ravish. Tarjimada ravishlarni to'g'ri ifodalash ko'nikmasini hosil qilish.
3. Xitoyliklarning urf odatlari haqida ma'lumot to'plash.
4. Yo'nalishni ifodalovchi sodda to'ldiruvchi, uning grammatik xususiyatlari.
5. Xitoy tilida fe'l va uning mayllari.
6. Xitoy tili yozma va og'zaki nutqidagi tafovutlar.
7. Xitoy olimi杨振宁 hayoti va faoliyati.
8. Xitoy xududi va geografik joylashuvi.
9. Xitoy tilidagi turg'un iboralarni tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish.
10. To'y marosimlari, to'y bilan bog'liq urf odatlar haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
11. Xitoy tilida antonimlar
12. Xitoy yozuvining rivojlanish bosqichlari.
13. Xitoy va ona tilidagi gaplarni tuzishda ba'zi grammatik xususiyatlar ortasidagi farq
14. Xitoy tilidagi ozlashtirilgan gaplar
15. Xitoy tilida boginlarni qisqartirish masalalari
16. Xitoy tilida sozning tarkibi va gaplarning hosil bolish tarkibi
17. Xitoy xududida istiqomat qiluvchi mayda millatlar haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
18. Xitoy avtonom xududlaridan biri Tibet haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
19. Lao She asarlarini tarjima qilish.
20. Xitoy hududidagi tarixiy obidalar.
21. Ozbek istonning qadimgi shahrlarida joylashgan qadimgi obidalar haqida ma'lumot.
22. Xitoy va Ozbek istonning iqtisodiy aloqalari.
23. Xitoy va Ozbek istonning siyosiy va ijtimoiy aloqalari.
24. Xitoy tarixiy adiblari.
25. 北京“的歌”在三亚

26. 父亲难当
27. 我和北京有个约会
28. 书和人的回想
29. 听来的故事
30. 生日
31. 睡眠的道理
32. 最容易满足的人
33. Kompyuter texnologiyalari.
34. Hozirgi zamonda texnologiyalarning omi.
35. Kattalarga hurmat, kichiklarga izzat.
36. Shaxs shakllanishida jamiyatning omi.
37. Mening orzuyimdagi kun.
38. 给自己放一天假
39. 我该吃什么
40. Mening oilam.
41. Mening birinchi biznes loyiham
42. Kitob mening dostim
43. Hozirda uchraydigan global muammolar.
44. Pandemiya bu nima?
45. Venyan Bayhua tillari
46. Xitoy tilida onim va sinonimlarning ifodalanishi.
47. Xitoy tilida boginlarni qisqartirishi
48. Xitoy tilida slengning vujudga kelishi va uning yoshlar orasidagi ommabopligi.
49. Yoshlar tilidagi qisqartmalar.

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja II)

1. 人家 iyeroglifining ma'nosi
2. Xitoy tilidagi maishiy terminlar.
3. Alisher Navoiy ijodiga nazar.
4. Amir Temur va uning yurishlari.
5. Xitoy tilidagi o'zlashtirilgan gaplar
6. Xitoy tilida so'zning tarkibi va gaplarning hosil bo'lish tarkibi
7. Xitoy tilida old ko'makchilar
8. Xitoy va ona tilidagi gaplarni tuzishda ba'zi Grammatik xususiyatlar o'rtasidagi farq
9. Xitoy tiliga o'zlashgan so'zlarning o'zlashish uslublari.
10. Xitoy markazga bo'ysunuvchi shaharlar haqida ma'lumot
11. Suv hayot manbai
12. Xitoy iyerogliflari etimologiyasi.

13. Xitoy xududi va geografik joylashuvi.
14. Ravish. Tarjimada ravishlarni to'g'ri ifodalash ko'nikmasini hosil qilish
15. Xitoy tilida bog'lovchilar va ularning grammatik xususiyatlarini tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish
16. Xitoy tilida fe'l va uning mayllari.
17. Navro'z va Chunjie bayrami.
18. Yo'nalishni ifodalovchi sodda to'ldiruvchi, uning grammatik xususiyatlari.
19. Ozbekistondagi urf odatlar haqida xitoyliklarga tushuncha berish
20. Xitoy va Ozbek istoning siyosiy aloqalari
21. 不要太着急赚钱
22. 只买对, 不买贵。
23. 一分钱一分货
24. 最好医生是自己
25. 幸福的标准
26. 生活种不缺少美
27. 真正的朋友
28. 简单的爱情
29. 美丽的撒马尔康
30. 中国历史
31. 乌兹别克斯坦的历史
32. 中国人民的国徽
33. 长城的历史
34. 过 HSK 考试
35. Xitoy va Ozbek istonning do'stona aloqalari.
36. 乌兹别克斯坦的国徽
37. 中国宪法
38. 乌兹别克斯坦的宪法
39. 上海合作组织
40. 读书好, 读好书, 好读书。
41. 用心发现世界
42. 中国京剧
43. 保护地球
44. 教育孩子的艺术
45. 生活可以更好
46. 人与自然
47. 科技与世界
48. 生活味道
49. 路上的风景
50. Mening yozgi ta'tilimdagi rejalarim .

Xorijiy sharq tili (yuqori- daraja I)

1. 别总说“亲爱的”好不好
2. Xitoy tilida gaplarning tuzilishi
3. 没有说出的“爱”
4. “半边天”和全职太太
5. Xitoy tilida juft inkor.
6. 谈谈中国妇女的地位
7. Xitoy tilida konstruksiyalar
8. 独立语
9. 我想自己开个律师事务所
10. 连动兼语句
11. 招聘男主角
12. 即使....., 也..... ; 不管....., 都/也.....
13. 洋姥爷在农村过春节
14. 反问句
15. 远亲不如近邻
16. 不但不/没....., 反而..... ; 不是....., 就是.....
17. Grammatika 好, 怪不得, 尤其, 连忙。
18. 读《孔乙己》
19. 形容词重叠做谓语。
20. 跟巴金先生握手——马大为的日记
21. V/A+坏/死+了; 不/没(有)....., 就.....
22. Grammatika: 仍然, 还是, 那么, ...似的
23. 买的没有卖的精
24. 动词重叠
25. 形容词重叠
26. “胖阿姨”文具店
27. 表示比较的方法
28. 复句小结
29. Grammatika: 就, 遍, 一下子, 从来
30. 马大为求职
31. 介词短语补语
32. 是字句
33. 一封求职信
34. 无论....., 都/也.....
35. Grammatika: 本, 一切, 成为, 根据
36. 现在谁最累
37. 兼语句
38. 女儿今年才八岁

39. 在.....下, 要么....., 要么.....
40. Grammatika: 就是, 本来, 嫌, 并

Xorijiy sharq tili (yuqori- daraja II)

1. 打工的大学生多起来了
2. 我懂得了挣钱不容易
3. 在.....上, 既然....., 就...
4. Grammatika: 基本上, 当.....的时候, 也许, 却
5. 我是独生子女
6. “是.....的”句。双重疑问句
7. “多子多福”与“丁克家庭”
8. 尽管....., 还是.....
9. Grammatika: 以来, 关系到, 一直, 其实
10. “头痛医脚”
11. 兼语句
12. 介词短语补语
13. 林娜看中医
14. 一方面....., 一方面.....
15. Grammatika 看来, 某, 正好, 简直
16. 我有可能坐中国飞船到太空旅行了
17. 强调的方法
18. 语气助词: 吧, 呢, 了
19. 公蟹, 母蟹和鸡爪
20. 复句小结, Grammatika 恨不得, 从此, 左右, 进行

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Kurs ishi bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Kurs ishi fan mavzulariga taalluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli topshiriq shaklida beriladi. Kurs ishining hajmi, rasmiylashtirish shakli, baholash mezonlari tegishli kafedra tomonidan belgilanadi. Kurs ishini bajarish talabalarda fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qilishi kerak.

Kurs ishi uchun quyidagi tahminiy mavzular tavsiya etiladi:

1. Xitoy tilida undov so'zlar
2. Xitoy tilida taqlid so'zlar
3. Xitoy tilida irim so'zlar
4. Xitoy tilini o'qitishda o'yin metodlaridan foydalanishning samaradorligi

5. Xitoy tilidagi maqollarning yasash hususiyatlari
6. O'zbek va xitoy tillarida bog'lovchilar
7. Xitoy tilida transpozitsiya
8. Xitoy tilida paxtachilik atamalarining lingvistik tahlili
9. Xitoy tilidan o'zbek tiliga siyosiy matnlar tarjimasida uchraydigan turg'un

konstruksiyalar

10. Xitoy tili siyosiy xabar matnining leksik-stilistik xususiyatlari
11. Xitoy tilida siyosiy nutqning leksik-grammatik xususiyatlari
12. Xitoy tilida toponimlarning struktur xususiyatlari
13. Xitoy tilida "ota-ona" ma'nosini ifodalovchi so'zlar semantikasi
14. Xitoy tilida "uy" ma'nosini ifodalovchi so'zlarning konseptual tahlili
15. Xitoy tilida sport atamalarining leksik xususiyatlari
16. Xitoy tilida tabiat atamaları va ularni tarjima qilishning o'ziga xos xususiyatlari
17. Xitoy tilida son kategoriyasi
18. Xitoy tabu va efemizmlarning leksik tahlili
19. O'zbek va xitoy tillarda tez aytishlarning qiyosiy tahlili.
20. Xozirgi xitoy tilida "有, 是, 在" fe'larning qo'llanishi
21. Xitoy tilini o'qitishda debat metodi

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Talabalarning til tayyorgarlik sifatini oshirib borish, til va mutaxassislik bo'yicha adabiyotlar ustida ishlay olish ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish.

- O'z kasbiy bilim va malakalarini keyinchalik mustaqil to'ldirib va yangilab borish ehtiyojlarini yaratish va saqlab qolish, xorijiy til va adabiyoti bo'yicha yaratilgan malaka va ko'nikmalarni o'stirib, rivojlantirib borish;

- Talaba bajarishi kerak bo'lgan ishlarni to'g'ri tashkil qilish, kelib chiqadigan qiyinchiliklarni oldindan bila olish, his etish va ularni bartaraf qilish yo'llarini topa olish.

- Ibrat farzandlari platformasidan mustaqil ta'lim doirasida samarali foydalanish.

- Fanga doir videomahsulotlardan foydalanган holda mustaqil ta'limni olib borish.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Xitoy tili xakida internetdan ma'lumot olish.
2. Xitoyga oid geografik ma'lumotlar to'plash
3. Xitoy madaniyati
4. Xitoyliklarning urf odatlari haqida ma'lumot to'plash.
5. Xitoy milliy an'analar aks ettiruvchi urf odatlari haqida ma'lumot to'plash.
6. HSK 2 leksikasi va grammatikasi
7. Xitoy bayramalari
8. Xitoyning buyuk kashfiyotlari haqida 聪明的爱迪生.
9. Xitoyning buyuk olimlari haqida 司马光

10. 诚实的孩子
11. 折筷子
12. HSK 2 leksikasi va grammatikasi
13. 中国的民族
14. 文化窗口
15. 中国传统节日
16. 汽车的故事
17. 阿凡提借锅
18. 中国诗歌和小说

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich o'rta daraja)

1. 中华人民共和国的国家机构
2. 中国茶文化
3. 中国传统节日
4. 互联网的发展
5. 老人的生活
6. 中国诗歌和小说
7. HSK 3 leksikasi va grammatikasi
8. 天气预报
9. 寻物启事.
10. 家庭的意义
11. 教育的年限
12. 文化与经济
13. HSK 4 leksikasi va grammatikasi

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja II)

1. HSK 4 leksikasi va grammatikasi
2. Xitoyning administrative joylashuvi
3. Samarqand, Buxora va Xiva haqida ma'lumot
4. Xitoyning urf-odatlari.
5. Ozbek istonning geografik joylashuvi.
6. Ozbek istonga oid tarixiy ma'lumotlar.
7. Xitoy adiblari.
8. Ozbek iston tarixidagi buyuk sarkardalar.
9. Xitoyning taniqli sarkardalari.
10. Xitoy tarixidagi sulolalar haqi ma'lumotlar.
11. 中国交通
12. 中国和乌兹别克斯坦的经济关系。

Quyidagi mavzularda insholar yozish tavsiya etiladi:

1. Mening bir kunim
2. Mening orzuim
3. Mening oilam
4. Mening ish joyim
5. Toshkentimiz ko'rkli
6. Xitoy bilan do'stona aloqalar
7. Ozbek iston - kelajagi buyuk davlat
8. Bugungi kun yoshlar nigohida
9. Sevimli asarim
10. Sharqshunoslik universiteti.
11. Haqiqiy do'stlik
12. Xitoy adabiyoti namoyandalari
13. Ozbek istonning diqqatga sazovor joylari
14. Navro'z
15. Sport

Xorijiy sharq tili (boshlang'ich o'rta daraja)

1. 中国
2. 乌兹别克斯坦首都塔什干
3. 一年四季
4. 城市公共交通
5. 世界文化和自然遗产
6. A 奥林匹克运动会
7. 现代计算机的发展
8. 逛街买东西 9. 过年
10. 骑自行车的好处
11. 真正的朋友
12. 网吧
13. 我们国家的名胜古迹
14. 环保与我们
15. 四不像

Xorijiy sharq tili (o'rta daraja II)

Quyidagi mavzularda insholar yozish tavsiya etiladi:

1. Ozbek iston kelajagi yoshlar qo'lida.
2. Mening sevimli adibim
3. Xitoy va Ozbek istonning urf odatlaridagi o'xshash va farqli jihatlar.
4. Mening kelajakdagi orzularim.
5. Shanxay hamkorlik tashkiloti.
6. Ozbekiston va Xitoyning do'stlik aloqalari.
7. Ozbekistonda turizmning rivojlanishi.
8. Do'stlik siz uchun nima?
9. Mening universitetim.
10. 春节.

Xorijiy sharq tili (yuqori- daraja I,II)

1. Xitoy tilida ko'p uchraydigan iboralarni tarjimada to'g'ri aks ettirish ko'nikmasini hosil qilish.
2. Xitoy tilida bog'lovchilar va ularning grammatik xususiyatlarini tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish
3. Ravish. Tarjimada ravishlarni to'g'ri ifodalash ko'nikmasini hosil qilish.
4. Xitoyliklarning urf odatlari haqida ma'lumot to'plash.
5. Xitoy milliy an'analari aks ettiruvchi urf odatlari haqida ma'lumot to'plash.
6. Xitoy tilida fe'l va uning mayllari.
7. Yo'nalishni ifodalovchi sodda to'ldiruvchi, uning grammatik xususiyatlari.
8. Lao She asarlarini tarjima qilish.
9. Xitoy olimi 杨振宁 hayoti va faoliyati.
10. Xitoy ierogliflari etimologiyasi.
11. Xitoy tili yozma va og'zaki nutqidagi tafovutlar.
12. Yangi xitoy tili bilish darajasi imtixon.
13. Azon qatlami mavzusida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
14. Suv hayot manbai mavzusida matn tarjima qilish va ma'lumot to'plash.
15. Xitoy avtonom xududlaridan biri Tibet haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
16. Hozirgi zamon global muammolari mavzusida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
17. Xitoy xududida istiqomat qiluvchi mayda millatlar haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
18. Xitoy tilidagi turg'un iboralarni tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish.
19. To'y marosimlari, to'y bilan bog'liq urf odatlar haqida ma'lumot to'plash va matn tarjima qilish.
20. Xitoy tilidagi turg'un iboralarni tarjimada to'g'ri qo'llash ko'nikmasini hosil qilish. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- xitoy tili darolarida turli nutqiy vaziyatlarga taalluqli autentik kasbga yo'naltirilgan fikrlarning Xorijiy mazmunini bir eshitishda to'liq tushunishi va zaruriyat tug'ilganda undan aniq ma'lumotni ajrata olishi; ro'y berayotgan voqea-hodisalar haqida yangilik va reportajlarni tushunishi, kommunikativ vaziyatlarga taalluqli erkin va standart dialoglarda ishtirok etishi, ma'lum mavzuga yo'naltirilgan ma'lumotlarni ifodalash uchun monologlarning barcha turlarini tuzish haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- Xorijiy sharq tilining yozma, adabiy va og'zaki shakllarini; tilning ilmiy tavsifi, yozuv, grafik xususiyatlari, orfografiyasi, punktuatsiyasi, leksik-grammatik xususiyatlari, so'z yasaliishi va uning tuzilishi, sodda va qo'shma gaplar, so'z birikmalari, leksika va yozma nutq, matn tili, yozuv xususiyatlari, imlo va punktuasion xususiyatlari, leksik-grammatik xususiyatlarni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

– Xorijiy sharq tilida matnlarni o'qitish olib borilayotgan tilga (ona tiliga) tarjima qila olish; Xorijiy sharq tilida chet ellik mutaxassislar bilan muayyan sohada va umumiy masalalarda jonli muloqot olib borish; turli xil matnlarni o'qitish olib borilayotgan tildan Xorijiy sharq tilining hozirgi adabiy shakliga yozma tarjima qila olish **malakalariga ega bo'lishi kerak.**

Umummadaniy kompetensiya:

– ijtimoiy ahamiyatga ega muammo va jarayonlarni ilmiy tahlil etish qobiliyatiga ega bo'lish; Sharq mamlakatlarini o'rganish bilan bog'liq kasbiy va ijtimoiy faoliyatining turli sohalarida gumanitar, ijtimoiy, iqtisodiy, tarixiy, filologik fan metodlaridan amaliyotda foydalanishni bilish;

– filologiya, tarix, iqtisod, sotsiologiya, madaniyatshunoslik kabi sohalar bo'yicha tayanch va ixtisoslashgan bilimlarga ega bo'lish va kasbiy faoliyatida foydalana olish; tafakkur madaniyatiga ega bo'lish, fikrlarini mazkur bilimlaridan kelib chiqib, ona tili, o'rganilgan sharq va g'arb tillarida yozma va og'zaki shaklda mantiqan to'g'ri shakllantira olish qobiliyatiga ega bo'lish;

– ona tili, Xitoy sharq va g'arb tillarida yozma va og'zaki muloqot olib borish malakasiga ega bo'lish;

– turli mulohazalarni mantiqan amaliy tahlil etish, ommaviy nutq ko'nikmalariga ega bo'lish, dalil-isbotlar keltira olish, bahs va munozara olib borishni bilish;

– ixtisosligiga oid atamalarni bilish;

– kasbiy va ijtimoiy mazmundagi matnlarni tayyorlash va tahrir etish malakasiga ega bo'lish;

– turli xil etnik va diniy mavzularda konstruktiv suhbat olib borish tamoyillarini mustahkam bilishi hamda ekstremizm va aqidaparastlik illatlariga qarshi turish immunitetiga ega bo'lishi kerak.

Kasbiy kompetensiya:

– Sharq xalqlari haqidagi ma'lumotlarni tushunish, bayon etish va tanqidiy tahlil etish; Xorijiy Xitoy tilda erkin muloqot olib borish; madaniy, ilmiy, siyosiy, iqtisodiy va diniy-falsafiy mazmundagi matnlarni ona tilidan Xitoy tilga va Xitoy tildan ona tiliga og'zaki va yozma tarjima qilish;

– Xitoy hozirgi tilning qadimgi va o'rta asrlar adabiyoti namunalarini, til tarixi va madaniy an'analarini tushuna olishi uchun mazkur tilning qadimgi va mumtoz shakli haqida tasavvurga ega bo'lishi;

– ilmiy-tahliliy hisobotlar, umumiy ma'lumotlar, ma'lumotnomalar, izohlar yozish tamoyillarini bilishi va ulardan foydalana olishi;

– mutaxassislik bo'yicha olgan bilimlarini o'rganayotgan xitoy tilda bayon etish va tanqidiy tahlil eta olish hamda tadqiqot natijalarini namoyon etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

4 VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);

- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5 VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

O'quv kursi yakunida talaba – boshlang'ich bosqich jarayonida 1000-1200 so'z o'zlashtirishi; kurs davomida o'rganilgan mavzular bo'yicha grammatik qoidalarni bilish to'g'ri o'qish va talaffuzni o'zlashtirish, o'qish tezligini bir daqiqada 120 dan 160 iyerogligacha oshirishi; bayon va insholar yozishda 150-170 iyerogligini qamrab olishi; ma'lum bir mavzular bo'yicha 200-300 belgini qo'llagan holda suhbatlasha olishi; mustaqil holda tayyorgarchiliksiz voqea va hodisalar haqida turli xil sintaktik tuzilmalardan foydalangan holda o'z fikrini bayon qila olishi lozim.

6 Xorijiy adabiyotlar

1. Syuy Lin: Международная программа по обучения китайскому языку – Pekin. Foreign language teaching and research press.2009. O'quv qo'llanma
2. 刘珣. 新实用汉语课本1,2,3,4. 北京语言大学出版社.-北京2009 Darslik.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. – T.: "O'zbekiston", 2022. – 440 b.
2. Sultanova L.A., Ziyamuhamedov J.T, Turatova A.M. Xitoy tili. Darslik (1qism) - T. 2013y.
3. 李晓琪: 博雅汉语. –北京: 北京大学出版社, 2013.4
4. 汉语阅读教程·一年级·第3册/彭志平. –北京: 北京语言大学出版社, 2005重印
5. 汉语教程: 俄文版.第一册上/杨奇洲: -京: 北京语言大学, 2009.10.
6. Hsk 1. 王芳、王枫、刘丽萍。北京语言大学出版社-2013年。127页。
7. HSK 3. 于淼、李琳
8. HSK 2. 王芳、王枫、刘丽萍。北京语言大学出版社-2007年。120页。
9. HSK 3. 于淼、李琳。北京语言大学出版社-2009年。190页。
10. HSK 4 张军、董政。北京语言大学出版社-2016年。160页 (上, 下)。
11. 琪: 博雅汉语·准中级加速篇I. –北京: 北京大学出版社, 2013.1
12. 张丽娜: 汉语系列阅读- –北京: 北京语言大学出版社2014年
13. 金一平: 经贸汉语- 北京: 北京语言大学出版社2014年
14. Ochilov O'quv-uslubiy majmua (1-kurslar uchun) Toshkent-2020
15. O.Ochilov O'zbekcha-xitoycha lug'at. -T.: 2016. - 455 b.

Axborot manbalari

14. www.gov.uz – Ozbekiston Respublikasi xukumat portali.
15. www.lex.uz – Ozbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy

	<p>bazasi.</p> <p>16. www.hanban.edu.cn</p> <p>17. www.ibratfarzandlari.uz</p>
7	<p>Fan dasturi "Xitoy filologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2024-yil "28" 06 dagi "20" - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>Fan dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti kengashining 2024-yil "01" 09 dagi "11" - sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.</p>
8	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>S. Nazarova-TDShU, Xitoy filologiya kafedrasida dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD</p> <p>O.Ochilov - TDShU, Xitoy filologiya kafedrasida o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD</p> <p>H.Yusupova- TDShU, Xitoy filologiya kafedrasida o'qituvchisi.</p> <p>J.Kuralova- TDShU, Xitoy filologiya kafedrasida o'qituvchisi.</p> <p>Sh.Shamsiyeva -TDShU, Xitoy filologiya kafedrasida o'qituvchisi.</p>
9	<p>Taqrizchilar:</p> <p>M. Nazarova "Muxammad Al-Xorazmiy" nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti "Chet tillar" kafedrasida dosenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)</p> <p>N. Babaniyazova – Nukus davlat pedagogika instituti, Chet tillar kafedrasida dosenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD</p>